

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 20/24
16.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Весне Целетовић Цуцић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа Татјана Раденовић, адвокат из Обреновца, ул. Кнеза Михаила бр. 11/А, против туженог ББ из ..., кога заступа Марина Стојановић, адвокат из Лесковца, ул. Косте Стаменковића бр. 8а, ради вршења родитељског права, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Обреновцу П2 8/23 од 1.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 16.1.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Обреновцу П2 8/23 од 1.11.2023. године у ставовима другом, четвртом и петом изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, мал. дете странака, ВВ, рођена 6.2.2015. године у ..., поверена је мајци АА на самостално вршење родитељског права. Ставом другим изреке обавезан је тужени да на име издржавања мал. детета плаћа месечно износ од 20% од зараде коју отварајује код "...", умањене за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, почев од 13.1.2023. године па убудуће, сваког 1-ог до 15.-ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законске заступнице мал.

детета, мајке АА, све док ова обавеза по закону траје и не измени се на законом предвиђени начин, с тим што је доспеле а неисплаћене износе издржавања дужан платити одједном, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у преосталом делу, од досуђеног износа издржавања од 20% месечно од нето зараде туженог, а до траженог износа од 30% месечно од нето зараде туженог. Ставом четвртим изреке уређени су лични односи између мал. ВВ и оца ББ, тако што ће отац проводити са дететом сваки други викенд и то у недељи када дете иде преподне у школу, тако што ће је преузимати петком у 17,00 часова на адреси мајке и враћати недељом у 19,00 часова у домаћинство мајке, сваки други верски и државни празник и летњи и зимски распуст у периоду када отац користи годишњи одмор. Ставом петим изреке одређена је привремена мера и уређени су лични односи мал. детета са оцем, тако што ће отац проводити са дететом сваки други викенд и то у недељи када дете иде преподне у школу, тако што ће отац преузимати дете петком у 17,00 часова на адреси мајке и враћати недељом у 19,00 часова у домаћинство мајке. Одређено је да ће привремена мера трајати до правноснажног окончања поступка. Ставом шестим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против ове пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у ставовима другом, четвртом и петом изреке, из свих законских разлога.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама) и чланова 202-207 Породичног закона (“Службени гласник РС”, бр. 18/2005, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба туженог неоснована.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачке 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, као ни битном повредом одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе, с обзиром да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, па се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су живеле у ванбрачној заједници од 2015. године до августа месеца 2021. године, када се тужиља са мал. ћерком ВВ преселила у ..., а тужени је остао да живи у ... Тужиља са дететом, својом мајком, сестром и сестриним дететом, живи у кући која је власништво њене мајке, а режијске трошкове плаћају тужиљина мајка и сестра. Запослена је у ..., на радном месту ... и остварује зараду у износу од 74.000,00 динара. Тужени је запослен у фабрици грађевинског материјала “...” из ..., где му је за фебруар месец 2023. године исплаћена нето зарада у износу од 144.000,00 динара, с тим што повремено остварује и стимулације у износу од око 20.000,00 динара. Живи у породичној кући са мајком, сестром и сестричином. Плаћа режијске трошкове у месечном износу од око 20.000,00 динара, док његова мајка и сестра сnose трошкове исхране. Отплаћује кредит који је подигао док је живео у ванбрачној заједници, чија месечна рата износи 23.000,00 динара, а рок отплате кредита је јун 2024. године. Малолетна ВВ има осам година и похађа други разред основне школе. Здрава је и развија се у складу са узрастом, а како

нагло расте често мења одећу и гардеробу. Не похађа ваннаставне активности. Тужени доприноси издржавању мал. детета од престанка заједнице живота (од августа месеца 2021. године) са месечним износом од 10.000,00 динара. Лични односи мал. ВВ са оцем редовно су се одвијали до октобра месеца 2022. године, али од тада дете изражава отпор када су у питању одласци код оца у ... Жели контакт са оцем, али инсистира на потпуном присуству оца када борави у његовом домаћинству. Из налаза и мишљења Центра за социјални рад у Београду, Одељење Обреновац од 9.6.2023. године и допунског налаза од 29.06.2023. године, а узимајући у обзир извештај Центра за социјални рад Лесковац, произлази да је у интересу детета да одржава контакте са оцем и да је присуство оца у одрастању детета веома битно за дететов здрав психофизички развој. С обзиром да родитељи живе у различитим градовима, на великој географској удаљености и да су контакти детета и оца функционисали до октобра месеца 2022. године несметано, надлежни органи Центра сматрају да би било пожељно да отац осигура безбедан и пријатан боравак детету у оквиру свог домаћинства, да приликом боравка детета у његовом домаћинству буде физички више присутан како би дете што квалитетније провело време са родитељем са којим не живи. Закључили су да је у најбољем интересу детета да отац сваког првог и трећег викенда у месецу преузима дете и враћа је недељом у домаћинство мајке, те да отац са дететом проводи и сваки други верски и државни празник, као и летњи и зимски распуст и то у периоду када отац користи годишњи одмор, како би отац у потпуности био доступан и сервисан за дете док оно борави код њега, а с обзиром на тренутни отпор који дете испољава и који се првенствено односи на опхођење чланова породице оца према детету. Водитељ случаја ... је приликом саслушања на рочишту за главну расправу одржаном дана 1.11.2023. године, изајвила да у потпуности остаје при основном и допунском налазу и мишљењу Центра за социјални рад Обреновац, уз напомену да није могуће одредити шири модел виђања, посебно из разлога што тужени живи у ..., а мал. дете иде у школу и има школске обавезе у месту пребивалишта (...). Навела је да је обављен разговор са мал. дететом који је дуже трајао и да је дете у отпору када је реч о сродницима са очеве стране, односно не жели да остаје сама са њима и сигурнија је када је отац присутан. Сматра да није у интересу детета да отац преузима дете три викенда, али ни само један викенд месечно, посебно из разлога што отац не виђа дете током недеље, већ да евентуално налаз треба кориговати тако да отац преузима дете сваке друге недеље, када малолетна ВВ иде у преподневну смену и то тако што би дете преузимао од мајке петком од 17,00 часова и враћао је у домаћинство мајке у недељу.

Полазећи од напред наведеног, првостепени суд је одлучујући о висини доприноса за издржавање мал. детета, ценио потребе мал. ВВ, као повериоца издржавања, али и могућности туженог, као дужника издржавања да доприноси издржавању детета, при чему је посебно имао у виду да тужени нема друге деце које је по закону дужан да издржава, да је млад, здрав и радно способан. Првостепени суд је оценио да је износ од око 44.000,00 динара месечно довољан да задовољи месечне потребе малолетне ВВ, узимајући у обзир и минималну суму издржавања која представља накнаду за хранење и лица на породичном смештају, те околност да је и мајка детета у обавези да доприноси издржавању. Првостепени суд је приликом одлучивања пошао и од тога да је примарна обавеза родитеља да издржавају своје малолетно дете и да дете треба да ужива исти ниво животног стандарда као и родитељи, па је применом одредби чланова 154 став 1, 160, 161 и 162 Породичног закона, одлучио као у ставу другом изреке побијане пресуде.

Одлучујући о начину одржавања личних односа мал. детета са оцем, првостепени суд је полазећи од налаза и мишљења надлежног органа старатељства и исказа водитеља случаја ..., закључио да је целисходно да се лични односи мал. детета са оцем одвијају викендом и то сваки други викенд када дете иде пре подне у школу, у терминима који су ближе означени у ставу четвртном изреке побиијане пресуде, као и сваки други верски и државни празник и летњи и зимски распуст у периоду када отац користи годишњи одмор, а све узимајући у обзир чињеницу да отац мал. детета живи у ...

Првостепени суд је оценио и да је целисходно одредити привремену меру сходно одредбама чланова 447 став 1 и 449 став 3 Закона о извршењу и обезбеђењу, а с обзиром на чињеницу да дете већ неко време не виђа оца, па постоји ризик од отуђења детета од оца и наступања ненадокнадиве штете.

Дате разлоге првостепеног суда као правилне, аргументоване и на закону засноване, прихвата и овај суд као другостепени.

Одредбом члана 154 став 1 Породичног закона, прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља, док је одредбом члана 160 став 1 истог Закона прописано да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Обавеза родитеља да издржавају своју децу је основна дужност у вршењу родитељског права и састоји се у обезбеђивању материјалних услова за подизање деце, што подразумева обезбеђивање одговарајућих материјалних средстава за исхрану, одевање, те издатке за смештај детета, васпитање и образовање и трошкове одговарајуће неге и лечења за случај болести детета. Родитељи су увек дужни, макар и по цену жртвовања сопствених потреба да обезбеде издржавање свом мал. детету и да потребе детета ставе испред својих потреба.

Супротно жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд поступио када га је обавезао да доприноси издржавању мал. ћерке ВВ са месечним износом од 20 % од зараде коју остварује (што износи око 28.800,00 динара месечно), јер плаћањем овог износа неће довести у питање сопствену егзистенцију, с обзиром да је запослен, остварује зараду у месечном износу од око 144.000,00 динара, повремено добија и стимулацију, а живи у домаћинству са мајком и сестром, које по његовом сопственом признању сноси трошкове исхране. Обим обавезе издржавања не може се свести само на обезбеђење основних животних потреба детета, већ ће се сматрати да је родитељ ову обавезу испунио само уколико је детету обезбедио такав ниво животне егзистенције који одговара његовим материјалним могућностима. Тужени је млад човек и радно је способан, па је у могућности, уколико је то неопходно и да се додатно радно ангажује како би обезбедио неопходна средства за издржавање мал. детета. Осим тога, првостепени суд се приликом одређивања висине доприноса за издржавање кретао у границама минималне суме издржавања која представља накнаду за храњенике и лица на породичном смештају, а која је у време доношења пресуде износила 44. 926,00 динара. Оба родитеља су у обавези да доприносе издржавању детета, што значи да ће преостали износ за издржавање детета обезбедити мајка, али у њен допринос поред новчаног износа треба урачунати и свакодневну бригу и ангажовање око детета, како

правилно закључује првостепени суд.

Без значаја за доношење другачије одлуке у погледу висине доприноса за издржавање су наводи туженог у жалби да отплаћује кредит, с обзиром да тужени током поступка пред првостепеним судом није доказао да је кредит подигао ради задовољења потреба детета које је по закону дужан да издржава, а ова обавеза у сваком случају не може имати првенство у односу на законску обавезу издржавања детета.

Неосновани су и наводи туженог у жалби да су лични односи детета са оцем првостепеном пресудом уређени уско и неодређено, те да је виђање детета са оцем угрожено током трајања распуста. Ово из разлога што је у свим активностима која се тичу деце од примарног значаја интерес детета, сходно одредби члана 3 став 1 Конвенције о правима детета, а у конкретном случају у најбољем интересу малолетног детета је да се лични односи са оцем одвијају управо према моделу који је ближе означен у ставу четвртом изреке побијане пресуде. Водитељ случаја надлежног Центра за социјални рад је приликом саслушања појаснила из којих разлога није могуће одредити шири модел виђања, а то је због чињенице да тужени живи у ..., а да дете са мајком живи у ..., где похађа школу, па према томе треба ускладити школске обавезе детета са терминима виђања са оцем. Дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим живи, а такође и родитељ који не врши родитељско право има право, али и дужност да са дететом одржава личне односе, а у којој мери је тако установљену динамику могуће спровести зависи од објективних животних околности установљених обавезама туженог, као родитеља и школским и другим обавезама детета. Осим тога, отац малолетног детета у сваком тренутку може тужбом тражити измену одлуке о начину одржавања личних односа са малолетним дететом уколико се промене околности, па модел виђања одређен побијаном пресудом постане неодржив.

Супротно жалбеним наводима туженог, правилно је првостепени суд поступио када је одредио привремену меру и уредио начин одржавања личних односа мал. детета са оцем. Ово из разлога што су односи мал. детета са оцем већ дуже време поремећени и нису у контакту од октобра месеца 2022. године, па постоји оправдана бојазан од отуђења детета од оца и наступања ненадокнадиве штете, како правилно закључује и првостепени суд. Осим тога, тужени је сам током поступка предложио да се одреди привремена мера којом би се уредио начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем, а овако одређена привремена мера ограниченог је трајања и остаје на снази само до правноснажног окончања поступка.

Са изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку и члана 401 тачка 2 истог Закона одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход жалбеног поступка, Апелациони суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, па је на основу одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку одлучио као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић